

A Régiók Bizottsága véleménye – Mozgásban az ifjúság

(2011/C 104/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözli az Európai Bizottság „Mozgásban az ifjúság” elnevezésű kiemelt kezdeményezését, amely ambiciózus stratégiai keretet biztosít az európai fiatalok mobilitásának, oktatásának és szakmai beilleszkedésének javításához. Az Európai Bizottság, az oktatási és a foglalkoztatási dimenziót is bevonva, először dolgozott ki fellépési keretet az ifjúság számára;
- megjegyzi, hogy a fiatalok mobilitásának az oktatás köré kellene szerveződnie;
- kiemeli az alacsony iskolai végzettségi szint és a társadalmi-gazdasági hátrány közötti szoros kapcsolatot, mivel ezek határozzák meg elsősorban azoknak a munka nélküli fiataloknak a létszámát, akik sem tanulmányokat nem folytatnak, sem képzésben nem vesznek részt. A helyi és regionális önkormányzatok Európa-szerte szembesülnek azzal a kihívással, hogy hogyan lehet ebből az ördögi körből kikerülni, és ezt a kezdeményezésen belül prioritásként kell kezelni;
- egyetért azzal, hogy a tagállamok és a területi önkormányzatok rugalmasan alkalmazzák az Európai Szociális Alapot a fiatalok megsegítésére, különösképpen az Európa 2020 célkitűzéseinek megvalósításával összefüggésben;
- a tanulási mobilitással kapcsolatos összes program értékelésekor, amely 2011-ben jogalkotási javaslatokhoz, valamint a 2013 utáni új pénzügyi kerethez vezet majd, alapvető fontosságú, hogy figyelembe vegyék a helyi és regionális önkormányzatok jelentős hozzájárulását a fiatalok tanulási mobilitásának támogatásához, ahogy arra az RB *a fiatalok tanulási mobilitásának előmozdításáról szóló zöld könyvről* írott véleményében is rámutatott.

Előadó:	Marc SCHAEFER (LU/PES), Vianden város tanácsának tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Mozgásban az ifjúság – Kezdeményezés a fiatalokban rejlő potenciál felszabadítására az Európai Unióban megvalósítandó intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés érdekében
	COM(2010) 477 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözli az Európai Bizottság „Mozgásban az ifjúság” elnevezésű kiemelt kezdeményezését, amely ambiciózus stratégiai keretet biztosít az európai fiatalok mobilitásának, oktatásának és szakmai beilleszkedésének javításához. Az Európai Bizottság, az oktatási és a foglalkoztatási dimenziót is bevonva, először dolgozott ki fellépési keretet az ifjúság számára;

2. teljes mértékben egyetért azzal a célkitűzéssel, hogy javulást kell elérni a fiatalok ismereteinek, készségeinek és tapasztalatainak területén, hogy könnyebben beilleszkedhessenek a munkaerőpiacra, és a lehető legjobban érvényesíthessék képességeiket, ami hozzájárul majd az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek eléréséhez. Ezzel egyidejűleg rámutat arra, hogy a képzés feladata nem merül ki a foglalkoztathatóság javításában, hanem arra az átfogóbb célra kell törekednie, hogy az egész személyiséget kibontakoztassa;

3. sajnálattal veszi tudomásul, hogy az Európai Bizottság nem vette eléggé figyelembe a helyi és regionális önkormányzatoknak a mobilitás támogatását lehetővé tevő intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában játszott szerepét, pedig polgárok közelségüket tekintve az önkormányzatok vannak a legkedvezőbb helyzetben ahhoz, hogy elősegítsék a mobilitáshoz való hozzáférést; ugyanez igaz a fiatalokat célzó programok kialakítására és fejlesztésére, hiszen polgárok közelségük miatt az önkormányzatok ismerik leginkább a fiatalok mindennapjait és helyzetét;

4. emlékeztet arra, hogy a kezdeményezés keretében bejelentett intézkedéseknek lehetőség szerint minél több fiatal számára hozzáférhetőeknek kell lenniük, egyéni életpályájuktól, gazdasági helyzetüktől, lakóhelyük földrajzi fekvésétől függetlenül, mivel vannak olyan fiatalok – például a legkülső régiókban vagy szigeteken élők –, akik nem rendelkeznek ugyanolyan mobilitási lehetőségekkel, mint a kontinensen élő társaik. Mindazonáltal hangsúlyozza, hogy ez az intézkedés mobilitási lehetőségeket kíván teremteni, a választás lehetőségét azonban meghagyja a fiataloknak;

5. emlékeztet arra, hogy lehetővé kell tenni a fiatalok számára, hogy képzésük folyamán megszerezzék, fejlesszék és naprakésszé tegyék szakmai készségeiket, de azokat az ismereteket is, amelyek révén cselekvő polgárokká válhatnak. Egyúttal felhívja a figyelmet arra, hogy a fiatalok kreativitásának és innovációs potenciáljának fejlesztése, valamint a szellemi és szociális kibontakozásukat szolgáló megfelelő lehetőségek megteremtése

valamennyi képzési intézmény központi feladata. Mindezek a területek a fiatalok egyéni önállósodásának és társadalmi integrációjának kulcsfontosságú tényezői. Ehhez olyan intézkedések is szükségesek, amelyek lehetővé teszik a fiatalok számára a képzés, a tanulmányok, illetve a hivatás és a család összeegyeztetését;

6. rámutat arra, hogy – különösen a jelenlegi gazdasági és pénzügyi válságra tekintettel – ösztönözni kell a fiatalokat tanulmányaik folytatására, vagy a munkaerőpiacra lépést elősegítő képességek megszerzését biztosító kiegészítő képzés elvégzésére;

7. megismétli, hogy fontos, hogy a fiatalok gyakorlati életismeretekre tegyenek szert a jelenlegi „Mozgásban az ifjúság” programon belül nyújtott nem-formális oktatás keretében, és azt kéri, hogy a programot 2013 után is folytassák, mivel a fenti ismeretek kiegészítik az iskolai oktatás során szeretteket, és kulcsfontosságúak a fiatalok munkaerő-piaci mobilitásához és foglalkoztathatóságához;

8. emlékeztet elkötelezettségére a mobilitás tekintetében, legyen az oktatási vagy szakmai jellegű, mivel az a szakmai és személyes kiteljesedés fontos tényezőjeként lehetővé teszi az európai identitás megerősítését, hozzájárulva egyúttal az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójához is;

9. kéri, hogy a mobilitást ösztönző oktatási programokat terjesszék ki 2013 utánra, valamint felszólítja az Európai Bizottságot, a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy a jövőbeli keretprogramok előkészítésével összefüggésben számoljanak ezek költségvetési megerősítésével;

10. hangsúlyozza, hogy a „Mozgásban az ifjúság” kezdeményezés célkitűzéseit csak a helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint az ifjúság érdekében tevékenykedő más érdekelt felekkel partnerségben lehet megvalósítani;

A mobilitáshoz kapcsolódó kezdeményezések tekintetében

11. megjegyzi, hogy a fiatalok mobilitásának az oktatás köré kellene szerveződnie. Az Európai Bizottságnak ezért olyan támogató intézkedéseket kell terveznie – a hatáskörök szerződésben rögzített elosztásának tiszteletben tartása mellett –, melyek biztosítják a mobilitási lehetőségekről szóló információkhoz való hozzájutást, javítják az oktatás minőségét, valamint hatékonyan védik az oktatáshoz való, mindenki számára nyitott hozzáférés jogát, és közben támogatják a mobilitás olyan elemeit, mint a középiskolásokot célzó tanulmányi csereprogramok vagy a diákok és fiatalok mobilitásával kapcsolatos munkát végző szervek hálózatépítése stb.;

12. emlékeztet arra, hogy a mobilitás azoknál a fiataloknál ütközik nagyobb akadályba, akik nem folytatnak egyetemi tanulmányokat, akik társadalmilag hátrányos csoportokból származnak, illetve akik lakóhelyük földrajzi helyzete miatt nem rendelkeznek azonos mobilitási lehetőségekkel. Emlékeztet arra, hogy az Uniónak garantálnia kell, hogy ezek a mobilitást támogató programok egyenlő feltételek mellett, valamennyi fiatal számára hozzáférhetőek legyenek, ezért javasolja az egyedi földrajzi jellegzetességgel bíró régiók támogatását, például a legkülső régiókat vagy a szigeteket, amelyek számára a kontinensről való távolságuk és földrajzi elszigeteltségük miatt a mobilitási politikák végrehajtása komoly nehézségekbe ütközik. E tekintetben konkrét kezdeményező intézkedéseket kell hozni, hogy ezek a fiatalok is teljes mértékben élvezhessék az európai mobilitási programok előnyeit. Ez elsősorban a különböző célcsoportokhoz igazított kommunikációs intézkedésekre vonatkozik, de a megfelelő pénzügyi támogatásokra is, hogy a pénzügyi eszközök ne jelentsenek továbbra is korlátot a mobilitás előtt;

13. ahogy a Régiók Bizottsága a *fiatalok tanulási mobilitásának előmozdításáról szóló zöld könyvről* ⁽¹⁾ írott véleményében is emlékeztetett rá, hangsúlyozni kell a helyi és regionális önkormányzatok jelentős hozzájárulását a tanulási mobilitás ösztönzéséhez, amely különösképpen a tájékoztatás, a tanácsadás és a figyelemfelkeltés szintjén, és legtöbb esetben a minőségbiztosításon és a finanszírozáson keresztül valósul meg;

14. rámutat arra, hogy gyakran éppen a kisméretű mobilitási projektek járnak jelentős hatással, illetve járulnak hozzá az európai gondolkodásmód, az aktív uniós polgárság és a demokrácia megerősítéséhez;

15. támogatja az Európai Bizottságnak a fiatal polgárok jobb tájékoztatására vonatkozó célkitűzését, különösképpen a társadalombiztosítás koordinációjának egyszerűsített eljárásait illetően, melyeknek tekintettel kell lenniük a mobilitás új formáira;

16. kiemeli, hogy a strukturális alapok új generációjának figyelembe kell vennie a hallgatók lakhatásának kérdését;

17. hangsúlyozza az Európai Bizottságnak a nyugdíjakról szóló zöld könyve ⁽²⁾ nyomán megindult vita és az európai fiatalok mobilitása közötti kapcsolatot, összefüggésben a nyugdíjak fenntarthatóságának és megfelelőségének javításával. Ezt szem előtt tartva fontos, hogy a fiatal munkavállalók hozzáférjenek a számukra nyugdíj jogosultságot biztosító munkahelyekhez és munkaidőhöz;

Az oktatási és felsőoktatási politikákat illetően

18. támogatja az Európa 2020 stratégiában szereplő célkitűzést, amely szerint legalább 40 %-ra kell emelni a felsőoktatási diplomával rendelkező fiatalok arányát, hangsúlyozza azonban azt is, hogy ez a – lehetőség szerint minél több fiatal előtt nyitva álló – felsőoktatáshoz való hozzáférés demokratizálódásától is függ; ezenkívül mind uniós szinten, mind a tagállamokban folytatni és fokozni kell azokat az intézkedéseket, amelyek elősegítik a képességek és a munkahelyek jobb megfeleltetését, főképpen a „Mozgásban az ifjúság” és az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” elnevezésű két kiemelt kezdeményezés végrehajtására irányuló szinergiákon keresztül;

19. megjegyzi, hogy ezért az egyetemi bevételi források diverzifikálásának nem csak a beiratkozási díjak lehetséges emelésére kellene kiterjednie, mivel így veszélybe kerülne ez a demokratizálódás;

20. tudomásul veszi az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy – az Európai Beruházási Bankkal együttműködésben – hozzanak létre egy uniós szintű, a tagállamok rendszereit kiegészítő, a hallgatóknak tanulmányi kölcsönt biztosító eszközt; hangsúlyozza, hogy ezek a kölcsönök nem járulhatnak hozzá a mobilitáshoz való hozzáférés kommercializálódásához;

21. egyetért az Európai Bizottságnak az egyetemek teljesítményét mérő nemzetközi rangsor létrehozására vonatkozó kezdeményezésével. Ezeknek a kritériumoknak többek között figyelembe kellene venniük az oktatás minőségét, az innovációt, a regionális és helyi beágyazottságot, a nemzetközi szerepvállalást, de a hallgatói állományok sokszínűségét, társadalmi és földrajzi származását, nemek szempontjából megfelelő összetételét, valamint megelégedettségének fokát is;

22. csatlakozik az Európai Bizottságnak ahhoz a szándékához, hogy vonzó foglalkoztatási feltételeket ajánljon a fiatal kutatóknak. Ennek érdekében szinergiákat kell teremteni a regionális és európai finanszírozás között, hogy azoknak a fiataloknak, akik erre igényt tartanak, lehetővé tegyék szakdolgozatuk elkészítésének a finanszírozását;

23. megértéssel fogadja, hogy a felsőoktatásnak a hallgatók foglalkoztathatóságát kell egyik célul kitűznie, hangsúlyozza azonban, hogy emellett ösztönöznie kell a diákok kreativitását és innovációs potenciálját, valamint szellemi és társadalmi kiteljesedésüket is biztosítania kell;

24. kiemeli az alacsony iskolai végzettségi szint és a társadalmi-gazdasági hátrány közötti szoros kapcsolatot, mivel ezek határozzák meg elsősorban azoknak a munkanélküli fiataloknak a létszámát, akik sem tanulmányokat nem folytatnak, sem képzésben nem vesznek részt. A helyi és regionális önkormányzatok Európa-szerte szembesülnek azzal a kihívással, hogy hogyan lehet ebből az ördögi körből kikerülni, és ezt a kezdeményezéson belül prioritásként kell kezelni;

A fiatalok szakmai beilleszkedésének kapcsán

25. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy valamennyi fiatal számára megfelelő szociális védelmi rendszert biztosítson. Szakmai helyzetétől függetlenül egyetlen fiatal sem lenne szabad kizárni a társadalombiztosítás keretéből;

⁽¹⁾ A Régiók Bizottsága véleménye – A fiatalok tanulási mobilitásának előmozdítása (zöld könyv). Cdr 246/2009.

⁽²⁾ Zöld könyv – A megfelelő, fenntartható és biztonságos európai nyugdíjrendszerek felé. COM(2010) 365 végleges.

26. azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy hozzon létre online portált olyan példának a megosztására, amelyek a fiatalok munkaerő-piaci beilleszkedése vonatkozásában helyi és regionális szinten bevált gyakorlatokat szemléltetnek;

27. megállapítja, hogy az Európai Uniónak ki kell dolgoznia azon fiatalok helyzetének szisztematikus figyelemmel kísérését, akik nem dolgoznak, nem folytatnak tanulmányokat, és képzésben sem vesznek részt. Ebbe be kell vonni a területi önkormányzatokat is, mivel ők alkalmasak leginkább ezeknek a nehézségekkel küzdő fiataloknak a számbavételére és nyomon követő intézkedések végrehajtására;

28. támogatja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy ösztönözzék a tagállamokat egy „Ifjúsági garancia” létrehozására, amelynek biztosítani kellene, hogy az iskolai tanulmányok befejezését követő négy hónapon belül személyes életútjának elemzése alapján valamennyi fiatalnak munkahelyet, szakképzést vagy felsőszintű oktatást ajánljanak;

29. támogatja, hogy a szakmai gyakorlatok tekintetében az Európai Bizottság minőségbiztosítási keretrendszerrel dolgozzon ki, tekintettel arra, hogy a szakmai gyakorlat meghatározó tényező lehet a fiatalok szakmai beilleszkedésében. Lehetőség szerint azonban kerülni kellene a nem, vagy alulfizetett szakmai gyakorlatokat. Az európai keretrendszernek az anyagi elismerést és a szociális védelmet is biztosítania kell, lehetővé téve a fiatal gyakornokok társadalmi beilleszkedését, illetve szabályoznia kell a fiatalok és a vállalatok gyakornoki állással kapcsolatos jogait és kötelezettségeit;

30. megállapítja, hogy 2011-ben az önkéntesség európai éve alkalmat teremt majd arra, hogy (a) megmutassuk, hogy az önkéntes tevékenység, egyéb kedvező aspektusai mellett, milyen értékkel rendelkezik a fiatalok számára: segít szakmai karrierjük alakításában; továbbá hogy (b) foglalkozzunk az önkéntesség előtt álló akadályokkal, valamint az önkéntesek jogait és jogosultságait biztosító megfelelő jogi keret szükségességével;

31. kétségesnek tartja az Európai Bizottság azon tervének hatékonyságát, hogy „egyetlen”, határozatlan idejű szerződést vezessenek be, és kéri, hogy pontosítsák a próbaidők időtartamának, valamint a külön a fiatalok számára megállapított minimáljövödelemnek a kérdését. Ez a szerződéstípus, melynek a fiatalok szakmai beilleszkedésére vonatkozó előnyei nagyon bizonytalanok, inkább a veszéllyel jár, hogy megnehezíti a szakmai életbe való belépésüket, és kétsébeesztő munkaerő-piacot hoz létre;

32. támogatja az Európai Bizottság „Az első EURES-állásod” elnevezésű kezdeményezését, amely kísérleti projektként lehetővé tenné a fiatalok munkavállalását a 27 tagállam valamelyikében. Ebbe a kezdeményezésbe be kellene vonni a fiatalok beilleszkedését segítő szervezeteket és a helyi önkormányzatokat is;

33. üdvözli, hogy a prioritást élvező intézkedések egyike a szövegértési készségek fejlesztésével foglalkozó magas szintű szakértői csoport felállítása. Ennek a csoportnak helyi és regionális háttérrel rendelkező szakértőkből kellene állnia, akik rendelkezésre bocsáthatnák helyszíni tapasztalataikat. Ahogy a

funkcionális analfabetizmusról szóló saját kezdeményezésű véleményében⁽³⁾ a Régiók Bizottsága hangsúlyozta, alapvető jelentőséggel bír a bevált gyakorlatok közösségi szintű cseréje, különösképpen a helyi és regionális önkormányzatok szintjén, melyek már kidolgozták az e jelenség felszámolására irányuló stratégiájukat;

A közösségi alapok felhasználását illetően

34. egyetért azzal, hogy a tagállamok és a területi önkormányzatok rugalmasan alkalmazzák az Európai Szociális Alapot a fiatalok megsegítésére, különösképpen az Európa 2020 célkitűzéseinek megvalósításával összefüggésben. A lehető legjobban ki kell használni az alapon rejlő potenciált, és figyelni kell arra, hogy növekedjen az általa biztosított lehetőségek ismertsége. Más, nem (elsősorban) a foglalkoztathatóságra irányuló európai támogatási programoknak (mint pl. az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó programnak) mindemellett a kezdeményezésben említett célok elérése érdekében változatlanul fenn kell maradniuk, mivel az oktatás feladata nem merül ki a foglalkoztathatóság javításában;

35. megállapítja, hogy a fiatalok mobilitását számos európai program támogatja (az egész életen át tartó oktatásról és képzésről szóló program, az Erasmus Mundus, a „Cselekvő ifjúság”, „A polgárok Európája”). Ezeket a programokat az oktatókra, pedagógusokra és szociális munkásokra is ki lehetne terjeszteni, akik gyakran mobilitási hajtóerőt jelentenek azoknak a fiataloknak a számára, akikkel foglalkoznak;

36. a tanulási mobilitással kapcsolatos összes program értékelésekor, amely 2011-ben jogalkotási javaslatokhoz, valamint a 2013 utáni új pénzügyi kerethez vezet majd, alapvető fontosságú, hogy figyelembe vegyék a helyi és regionális önkormányzatok jelentős hozzájárulását a fiatalok tanulási mobilitásának támogatásához, ahogy arra az RB *a fiatalok tanulási mobilitásának előmozdításáról szóló zöld könyvről* írott véleményében is rámutatott. Az önkormányzatok ugyanis gyakran információs és tanácsadó pontokként működnek, elősegítik a mobilitási lehetőségek megismerését, és azokhoz megfelelő pénzügyi forrásokat is biztosítanak. A későbbiekben e programok adminisztratív eljárásait is egyszerűsíteni kell majd;

A cselekvési program jelképes kezdeményezéseinek és kommunikációjának vonatkozásában

37. egyetért a „Mozgásban az ifjúság” kártya bevezetésével. Az ilyen típusú jelképes intézkedés segítheti a teljes kezdeményezés népszerűsítését, valamint az Európai Unióhoz való tartozás érzésének erősítését. Ezt a kártyát valós előnyökkel kell azonban felruházni, vagyis szolgáltatásait tekintve nem versenyezhet a már létező kártyákkal (pl. az ISIC-kártyával, vagyis a nemzetközi diákigazolvánnyal, vagy az Európai Ifjúsági Kártya Szövetség (EYCA) már létező Európai Ifjúsági Kártyájával, amelyre akár építhetne is). A fiatalok mobilitásának ösztönzése érdekében jelentős kedvezményeket lehetne bevezetni a fiatalok unióbéli utazási és szállásköltségeinek vonatkozásában;

⁽³⁾ A Régiók Bizottsága véleménye – A funkcionális analfabetizmus visszaszorítása – Ambiciózus európai stratégia átgondolása a kirekesztés megelőzése és a személyes kiteljesedés előmozdítása érdekében. CdR 193/2009.

38. hangsúlyozza, hogy a meglévő különböző, pl. az Europasshoz (az európai formátumú önéletrajzhoz) hasonló kezdeményezéseket integrálni szükséges a jövőbeli „Európai készségútlevélbe”. E kezdeményezések elaprózódása ugyanis ellentétes azzal a célkitűzéssel, amely a készségek tagállamok közötti elismerésének elősegítésével kívánja ösztönözni a mobilitást.

Kelt Brüsszelben, 2011. január 27-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Mercedes BRESSO
